

حساسیت های کودکان

آلرژی یک نوع واکنش ایمنی در بدن افراد است که در اثر مواجهه با ماده‌ای حساسیت‌زا یا آلرژن بروز می‌کند. این مواجهه ممکن است از طریق تنفس، خوردن، تماس پوستی یا تزریق ماده آلرژن به بدن رخ بدهد. این مشکل، کوچک و بزرگ نمی‌شناسد و افراد در هر سنی ممکن است به آن دچار شوند.

آلرژی یک نوع واکنش ایمنی در بدن افراد است که در اثر مواجهه با ماده‌ای حساسیت‌زا یا آلرژن بروز می‌کند. این مواجهه ممکن است از طریق تنفس، خوردن، تماس پوستی یا تزریق ماده آلرژن به بدن رخ بدهد. این مشکل، کوچک و بزرگ نمی‌شناسد و افراد در هر سنی ممکن است به آن دچار شوند.

تشخیص حساسیت در کودکان معمولاً سخت است چون آنها نمی‌توانند حالاتشان را دقیق بیان کنند و معمولاً والدین علائم ظاهری آنها را با سرماخوردگی اشتباه می‌گیرند به همین دلیل با دکتر وحید قبادی دانا، متخصص نوزادان و دارای بورس تخصصی دانشگاه علوم پزشکی تهران گفت‌وگویی در این زمینه داریم.

تا به حال نام سلام آلرژیک را شنیده‌اید؟

دکتر قبادی دانا درباره رفتارهای خاص کودکان آلرژیک می‌گوید: چند رفتار مشخص اغلب در بچه‌های آلرژیک دیده می‌شود که یکی از علائم آلرژیک آبریزش یا گرفتگی مداوم بینی است. بچه‌های مبتلا به آلرژیک بینی به خاطر آبریزش و خارش بینی با کف دست بینی‌شان را به سمت بالا می‌مالند که موجب ایجاد چین پوستی روی پل بینی می‌شود. این رفتار به سلام آلرژیک معروف است. از دیگر علائم بیماران خارش گلو است. افرادی که دچار این علامت هستند با مالیدن سریع زبان روی سقف دهان حالتی موسوم به قد آلرژیک را ایجاد می‌کنند.

وی تصریح می‌کند: علامت دیگر تغییر رنگ خاکستری، آبی تا ارغوانی زیر پلک تحتانی بوده که با احتقان و پرخونی وریدی زیر چشم‌ها مرتبط است. بسیاری از والدین این حالت را نشانه‌ای از کم‌خونی فرزندشان تلقی می‌کنند، در حالی که این کودک نه‌تنها از آنمی‌رنج نمی‌برد بلکه آلرژیک موجب ایجاد این چهره در فرد شده است.

به گفته این متخصص نوزادان یکی دیگر از علائم آلرژیک، کونژنکتیویت آلرژیک بوده که معمولاً دو طرفه است. در این حالت چشم‌ها دچار پرخونی و قرمزی و در برخی موارد دچار ادم (ورم) می‌شوند و وجود خارش در چشم‌ها باعث مالیدن و خاراندن چشم‌ها توسط بیمار می‌شود. این شرایط در صورت تداوم و عدم درمان و تکرار تروما به چشم می‌تواند باعث ایجاد قوز قرنیه (کراتوکونوس) شود. از علائم دیگر می‌توان از تنفس دهانی به علت انسداد راه‌های هوایی نام برد. تنفس دهانی خود می‌تواند باعث خشکی لب‌ها و دهان شود و هنگام خواب مادران معمولاً شاهد خر خر کردن کودکان هستند.

وی می‌افزاید: عطسه‌های پشت سر هم و ناگهانی که واقعا بیمار و اطرافیانش را دچار کلافگی و ناراحتی می‌کند از دیگر علائم بیماران دچار آلرژیک است. بیماران مبتلا به آلرژیک‌های پوستی در اثر مراجعه با آلرژین‌ها دچار التهاب پوستی می‌شوند. کم نیست شمار مادرانی که با دیدن التهاب پوست بدن فرزندانشان تصور می‌کنند آنها به بیماری‌هایی همچون سرخک، سرخچه یا آبله مرغان مبتلا شده‌اند، در حالی که ضایعات در واکنش به داروهایی همچون سفکسیم یا کوتریموکسازول ایجاد شده است.

کودکان مبتلا به آلرژیک پوست‌هایی خشک دارند

دکتر قبادی می‌افزاید: شایع‌ترین ضایعه پوستی در بچه‌های آلرژیک خشکی پوست است که خصوصاً روی گونه‌ها یا سطح اندام‌ها مشاهده می‌شود. همچنین در صورت مشاهده کف دست و پا در برخی بیماران آلرژیک برجستگی و وضوح بیشتر خطوط کف دست و پا جلب نظر می‌کند.

به گفته او آلرژیک غذایی که بیشتر در شیرخواران و بچه‌های کوچک شایع است در بسیاری موارد علائم پوستی به صورت کهیر ایجاد می‌کند که با فشار پوستی محو شده و دوباره ظاهر می‌شوند. این ضایعات کهیری معمولاً روی بدن حرکت کرده و با گذشت زمان محو شده و در جایی دیگر دوباره ظاهر می‌شوند. کهیرها معمولاً خارش دارند و بچه را بی‌قرار می‌کنند.

او می‌افزاید: آسم یکی از بیماری‌های مهم و شایع آلرژیک است که در بسیاری موارد خود را با خس‌خس سینه یا سرفه‌های مزمن روزانه یا شبانگه‌ی و تنگی نفس و تنفس تند و سریع در هنگام استراحت نشان می‌دهد. اگر کودک دچار سرفه‌هایی است که با درمان‌های رایج خوب نشده و بخصوص اگر در اثر فعالیت ورزشی یا بازی، خندیدن و قهقهه زدن و مواجهه با هوای سرد دچار حملات سرفه شده یا هنگام شب از شدت سرفه از خواب بیدار می‌شود حتماً باید به پزشک مراجعه و برای درمان اقدام کنند.

نسبت حساسیت با سابقه خانوادگی

دکتر قبادی دانا با بیان این که معمولاً سابقه خانوادگی آلرژی در بیماران مبتلا وجود دارد، می‌گوید: طبق آمار، اگر یک والد مبتلا به آلرژی باشد خطر بروز آلرژی در هر یک از کودکان خانواده حدود 50 درصد است. همچنین اگر هر دو والد مبتلا به بیماری‌های آلرژیک باشند خطر بروز بیماری آلرژیک در هر یک فرزندان تا 66 درصد افزایش می‌یابد. یعنی اگر پدر و مادر یا هر دوی آنها از بیماری رینیت آلرژیک رنج می‌برند، احتمال بروز آلرژی و بخصوص رینیت آلرژیک در فرزندان خانواده افزایش می‌یابد.

این متخصص نوزادان هشدار می‌دهد: کودکان آسمی تشخیص داده نشده معمولاً دچار تنگی نفس و محدود شدن فعالیت بدنی و بازی با همسالان خود هستند.

گوش درد، نشانه احتمالی حساسیت

دکتر قبادی توضیح می‌دهد که یکی دیگر از علائم کودکان آلرژیک ابتلا مکرر آنها به سینوزیت و نیز عفونت گوش میانی است. این بیماران پس از یک دوره دریافت آنتی‌بیوتیک مناسب بهبود می‌یابند، اما با گذشت مدت زمانی کوتاه مجدداً مبتلا می‌شوند.

باید گفت که راه درمان نتیجه بخش و اساسی بیماری سینوزیت یا عفونت گوش میانی در آنها قطع سیکل معیوب با درمان بیماری آلرژیک است.

حیوانات خانگی؛ منبع انتشار حساسیت

براساس گفته‌های این متخصص نوزادان بعضی از بیماران آلرژیک دارای علائم ذکر شده در فصل‌های بخصوصی از سال هستند، در حالی که بعضی دیگر در تمام فصول سال این علائم را با خود دارند. معمولاً آلرژی بیماران مبتلا به آلرژی فصلی به گرده گیاهان مختلف و نیز اسپور قارچ‌هاست. همچنین برخی از این بیماران به چمن یا علف هرز آلرژی دارند. در حالی که بیماران که در تمام فصول سال علائم آلرژی را با خود دارند به آلرژی‌هایی با منشأ درون خانه حساس هستند. آلرژن‌هایی مانند مایت‌ها که در گرد و غبار وسایل منزل وجود دارند یا شوره بدن حیوانات خانگی مانند گربه‌ها و نیز حشرات مانند سوسک‌ها از مهم‌ترین آلرژن‌های خانگی هستند. دکتر قبادی دانا می‌گوید: یکی از آلرژن‌های مهم و شایع دود سیگار است که موجب بروز واکنش‌های تنفسی در بسیاری از کودکان و بالغین می‌شود. همچنین بسیاری از داروها و مواد غذایی خود آلرژن‌های بالقوه‌ای دارند که باعث ایجاد آلرژی در بیماران مستعد بخصوص شیرخواران و بچه‌های کوچک می‌شوند.

وی می‌افزاید: باید دقت کرد محیط زندگی تا حد ممکن از آلرژن‌ها عاری شود. خصوصاً باید توجه ویژه به اتاق استراحت، بچه‌ها جایی که بچه‌ها بخش قابل توجهی از زمان زندگی خود را در آن می‌گذرانند توسط والدین اعمال شود.